

3. PROGRAMMAPLAN Veiligheid

3.1. Doel van het programma

Veiligheid is geen exclusieve taak van de Veiligheidsregio. Alleen samen met burgers en organisaties kunnen we Fryslân veiliger maken. In november 2018 is het Beleidsplan Veiligheid voor de periode 2019-2022 door het bestuur vastgesteld. Gedurende deze beleidsperiode zoeken we actief de samenwerking met hen en met anderen in onze *netwerksamenleving*. Door *het slim inzetten van data en technologie* willen we de veiligheid in Fryslân verder vergroten. Bovendien zijn we *nieuwsgierig* en ons steeds *bewust* wat er in onze *omgeving* gebeurt. Zo kunnen we goed inspelen op de veranderende wereld om ons heen. We hebben drie ambities voor de komende beleidsperiode benoemd, welke door zowel Crisisbeheersing als Brandweer zijn uitgewerkt naar speerpunten. De drie gezamenlijke ambities zijn:

- *De netwerksamenleving centraal*
Wij participeren in de netwerksamenleving en faciliteren haar bij het werken aan veiligheid.
- *Slimme inzet van data en technologie*
Wij zetten informatie, data en technologie in om de stap te maken van reageren naar voorspellen. Zo vergroten wij de veiligheid in Fryslân.
- *Nieuwsgierig en omgevingsbewust*
Wij weten wat er speelt, zijn weerbaar en wendbaar. Zo kunnen we onder veranderende condities aan veiligheid werken.

3.2. Speerpunten Veiligheid

3.2.1. Speerpunten Crisisbeheersing

Op basis van het Beleidsplan 2019-2022 heeft de afdeling Crisisbeheersing vijf speerpunten geformuleerd.

1. Risico's in beeld
We spelen adequaat in op bestaande en nieuwe risico's. Op grond van de Wet veiligheidsregio's maken we onder andere diverse plannen en brengen we risico's in beeld met het regionaal risicoprofiel. We zetten in op risicocommunicatie om redzaamheid te bevorderen en het veiligheidsbewustzijn te verhogen.
2. (Netwerk)samenwerking
Wij kenmerken ons als een netwerkorganisatie en zijn de verbindende schakel in een groeiend aantal netwerken. In deze netwerken maken we met al onze partners afspraken over hoe te handelen voor, tijdens en na crises.
3. Crisisorganisatie 24/7
Onze crisisorganisatie staat er 24/7. Dit kan gaan om inzetten waarbij de pieper gaat (GRIP-opstapeling), maar we komen ook in actie zonder dat er sprake is van een GRIP-opstapeling. De crisisorganisatie bestaat uit 300 crisisfunctionarissen. Een groot deel werkt in het dagelijks leven bij één van de Friese gemeenten. Het zijn professionals die klaar staan om in actie te komen bij een crisis of ramp. Wij zorgen ervoor dat iedere crisisfunctionaris goed is voorbereid. Ook de Friese inwoners spelen een rol tijdens een ramp of crisis. We proberen de veerkracht van onze inwoners zoveel mogelijk te benutten en hebben aandacht voor de groep verminderd zelfredzamen, zoals ouderen.
4. Advisering
Samen met de brandweer en politie geven we aan gemeenten een gezondheids- en veiligheidsadvies voor evenementen. We leveren een bijdrage aan veiligheidsbewustzijn, verbinding en informatiedeling met betrekking tot evenementenveiligheid. We adviseren en ondersteunen zorginstellingen bij de voorbereiding op rampen en crises. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt is dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van zorg en de voorbereiding hierop.

5. Evaluëren

Elke GRIP-opstap, maar ook vakbekwaamheidsactiviteiten, worden met de betrokkenen geëvalueerd. We brengen verbeterpunten in kaart en stellen actiepunten op. Wij willen leren van de evaluaties om continu te verbeteren. Naast partners en instellingen luisteren wij ook naar burgers om erachter te komen hoe zij de crisis hebben beleefd. Op deze manier werken we met (netwerk)partners, crisisfunctionarissen en burgers continu aan de kwaliteit van de crisisorganisatie in Fryslân.

3.2.2. Speerpunten Brandweer

De volgende speerpunten zijn specifiek voor Brandweer Fryslân en laten zien wat de ambitie voor 2022 is.

Samen aantoonbaar paraat

In 2022 zijn wij Samen aantoonbaar Paraat en voelen wij ons gezamenlijk verantwoordelijk voor de brandweezorg in Fryslân. Op basis van een betrouwbaar en actueel beeld van de repressieve slagkracht (mens en materieel) anticiperen wij adequaat op paraatheidsproblemen. Dit vraagt om openheid en het gewoon vinden om met elkaar het goede gesprek te voeren over paraatheid en de geleverde operationele prestaties: daadwerkelijke bezetting en uitruk- en opkomsttijden. Het is vanzelfsprekend dat we hierover, op basis van vastgestelde normen, rapporteren. Ook bereiden wij ons voor op de paraatheidsvraagstukken van de toekomst. Op termijn gaan zaken als vergrijzing, leegloop platteland en veranderingen in de arbeidsmarkt duidelijke effecten hebben op de te leveren brandweezorg. Deze zijn niet op te lossen met de huidige organisatievorm en vragen een nieuwe kijk en benadering ondersteund met innovatie in organisatie en materieel.

Samen aantoonbaar vakbekwaam

In 2022 zijn wij Samen aantoonbaar Vakbekwaam. Wij bieden een effectief en efficiënt trainingsprogramma aan dat aansluit op de behoefte van de medewerkers en de risico's in hun omgeving. Ons PPMO-programma zorgt ervoor dat al het personeel medisch geschikt is voor de taken die ze moeten kunnen uitvoeren. Het brandweerpersoneel heeft inzicht in de eigen mate van vakbekwaamheid en voelt zich daar zelf verantwoordelijk voor. Behalve de medewerker hebben zowel de ploegleider als het clusterhoofd inzicht in de stand van de vakbekwaamheid en daar waar er afwijkingen ontstaan, nemen de ploegleider en het clusterhoofd actief stappen om met de betreffende medewerker in gesprek te gaan om samen tot een oplossing te komen. Middels een flexibel vakbekwaamheidsprogramma kunnen wij inspelen op nieuwe inzichten en noodzakelijkheden voor onze repressieve organisatie (lerende organisatie, flexibel en wendbaar). De afdeling vakbekwaamheid draagt er ook zorg voor dat alle medewerkers, die betrokken zijn in het vakbekwaamheidsproces (beroeps en vrijwilligers), optimaal zijn voorbereid en geschoold voor hun taken.

Risicobewust en Risicogericht samenwerken

In 2022 werken wij Risicobewust en Risicogericht samen en richten wij ons primair op de risico's die ertoe doen. Juist op deze risico's kunnen wij vanuit onze integrale deskundigheid meerwaarde laten zien. Om deze deskundigheid te kunnen bieden, zijn wij risicobewust. Wij hebben voldoende besef van risico's in de omgeving. Intern zijn de verschillende disciplines met elkaar verbonden. Om goed risicogericht te kunnen werken hebben wij kennis van incidenten, incidentverloop en incidentbestrijding, maar ook van ons repressieve potentieel. En om veilig en effectief repressief op te kunnen treden, hebben brandweermensen kennis van de preventief aanwezige voorzieningen, hulpmiddelen en de werking daarvan. Dit hebben wij bereikt door (door)ontwikkeling van de samenwerking tussen de verschillende disciplines intern (risicobeheersing, planvorming, vakbekwaamheid en materieelbeheer) en samenwerking extern.

3.3. Resultaten in 2020

3.3.1. Resultaten Crisisbeheersing

Speerpunt	Activiteit	Resultaat
Risico's in beeld	Doorontwikkeling tot informatieknooppunt	In Noord-Nederland is een Veiligheidsinformatiecentrum (VINN) operationeel. De (crisis)organisatie wordt continu voorzien van een actueel risicobeeld.
	Risicocommunicatie (over risico's uit het regionaal risicoprofiel)	Veiligheidsbewustzijn van burgers wordt vergroot
	Opstellen en actualiseren van planvorming	Vastgestelde plannen die aansluiten bij de behoeftes van crisisfunctionarissen
Netwerk Samenwerking	Organiseren van netwerk- en thematische bijeenkomsten	Relatiebeheer met bestaande en nieuwe partners
	Maken van samenwerkingsafspraken met bestaande en nieuwe partners	Partners weten hoe zij moeten handelen voor, tijdens en na een crisis
	Inwoners Fryslân betrekken bij de crisisorganisatie	Veerkracht inwoners Fryslân benutten en aandacht voor verminderd zelfredzamen
Crisis-organisatie	Werving en selectie en (ver)binden van crisisfunctionarissen	Borgen van de kernbezetting van de Friese crisisorganisatie
	Aanbieden van een vakbekwaamheidsprogramma aan elke crisisfunctionaris	Crisisfunctionarissen zijn vakbekwaam
	Slim inzetten van data en technologie	Crisisorganisatie is en blijft toekomstbestendig uitgerust
	De Friese crisisorganisatie is 24/7 paraat	Crisisorganisatie komt in actie bij GRIP- opschaling en zonder dat sprake is van GRIP-opschaling
Advisering	Adviseren van gemeenten over evenementen; bevorderen regionale samenwerking en stimuleren uniformiteit t.a.v. evenementenveiligheid	Leveren van een bijdrage aan veilige en feestelijke evenementen in Fryslân
	Advisering en ondersteuning van zorginstellingen bij hun voorbereiding op rampen en crises	Implementatie Visie Zorgcontinuïteit
Evalueren	Evalueren van (GRIP)inzetten en vakbekwaamheidsactiviteiten	Leren van evaluaties en belevingsonderzoeken om continu te verbeteren
	Uitvoeren van belevingsonderzoeken onder burgers, bedrijven en netwerkpartners	
	Borgen van actiepunten uit evaluaties in de crisisorganisatie	

3.3.2. Resultaten Brandweer

Speerpunt	Doel	Resultaat 2020
<i>Samen aantoonbaar paraat</i>	Uitruk op Maat (flexibele voertuigbezetting) Borgen werkwijze bij repressief optreden met minder dan 6 personen	Werkwijze Uitruk op Maat geïmplementeerd
	Paraatheidsinzicht en Slim alarmeren Verbeteren inzicht verwachte paraatheid om hier proactief op te kunnen reageren en het versnellen reactie op onderbezetting na alarmering door aanschaffen van beschikbaarheidssysteem met terugmeldfunctie.	Slim alarmeren op basis van de uitkomsten pilotfase geïmplementeerd
	Betrouwbaar beeld uitruktijden en bezetting Verbeteren kwaliteit van data over uitruktijden, opkomsttijden en bezetting van de brandweervoertuigen.	Kwaliteit van de data is verbeterd
	Monitoren repressieve dekking Inzicht welke posten en materieel real time beschikbaar zijn waardoor er tijdig geanticipeerd kan worden. Dekkingsmonitor ontwikkelen.	Onderzoek van de mogelijkheden monitoring repressieve dekking uitgevoerd
	Betrouwbaar materieel Vastleggen meerjarige overeenkomst levering tankautospuiten	Levering voertuigen gebaseerd op de meerjarige visie op brandbestrijding gerealiseerd.
	Grootschalig Brandweer Optreden Implementeren landelijke afspraken rondom optreden bij Grootschalig Brandweer Optreden en (inter)regionale bijstand	Samen met veiligheidsregio's Groningen en Drenthe en de gezamenlijke meldkamer afspraken geïmplementeerd middels plannen procedures, scholing en materiaal
	Adequate dekking Oudega Realiseren brandweerkazerne Oudega	Manschappen in opleiding en nieuwbouw van de brandweerkazerne gestart (afronding in 2022)
	Adequate huisvesting Uitvoering geven aan het huisvestingsprogramma brandweer	Nieuwbouw brandweerkazerne Harlingen afgerond Verbouw brandweerkazernes Drachten en Sneek afgerond
	Proeftuinen brandweer van de toekomst Experimenteren met flexibele organisatievormen om een toekomstbestendige brandweerorganisatie te realiseren	Mogelijke toekomstbestendige organisatievormen zijn in beeld
<i>Samen aantoonbaar vakbekwaam</i>	Uitruk op Maat (flexibele voertuigbezetting) Borgen vakbekwaamheid bij repressief optreden met minder dan 6 personen	Repressief personeel is bijgeschoold
	Nieuw registratiesysteem Borgen nieuw systeem waarin individuele vakbekwaamheid effectief en efficiënt ingevoerd en inzichtelijk wordt	Registratiesysteem geïmplementeerd
	Groeien naar meetbare vakbekwaamheid	Instrumenten in navolging op dialoog en gewenste cultuur ingevoerd
	Lerende organisatie Beperken discrepantie theorie en praktijk	Oorzaken en mogelijke oplossingen onderzocht

Speerpunt	Doel	Resultaat 2020
Risicobewust en Risicogericht samenwerken	Vorbereiding implementatie Omgevingswet	Op de invoering van de wet, door middel van aanpassing werkprocessen en producten, voorbereid
	Project gezamenlijke aanpak brandveiligheid gebouwen Versterken samenwerking en delen kennis tussen Brandweer Fryslân, gemeenten en provincie	Gezamenlijke aanpak geïmplementeerd
	Incidentrisicoprofiel Opstellen incidentrisicoprofiel voor inzicht in risico's om risicobewust en risicogericht te kunnen samenwerken	De uitkomsten van het incidentrisicoprofiel in andere diensten en producten doorgevoerd
	Digitaal toezicht maatwerkpakket 1 en 2 Ontwikkelen van systeem voor digitaal werken	Systeem geïmplementeerd
	Vervanging adviessysteem Vervangen applicatie maatwerkpakketten, evenementen en omgevingsveiligheid met als doel <i>on demand</i> inzicht op objectniveau	Adviessysteem geïmplementeerd
	Werksessies en netwerkbijeenkomsten intern en met bevoegd gezag en overige externe partners	Werksessies en netwerkbijeenkomsten georganiseerd
	Borging deskundigheidsgebieden met bijbehorende kwaliteitscriteria	Deskundigheidsgebieden met bijbehorende kwaliteitscriteria geborgd in een kwaliteitshandboek
	Uitvoering programma Brandveilig leven 2019-2022	Samen met partners uitvoering aan het uitvoeringsprogramma gegeven
	Going concern, Maatwerkpakketten, Omgevingsveiligheid, Evenementen advisering, repressief overleg/ advies	Uitvoering aan de vraaggestuurde taken gegeven
	Realisatie eenduidige informatievoorziening op objectniveau voor risicobeheersing en operationele infovoorziening door toevoegen van incidentinformatie	Eenduidige informatievoorziening gerealiseerd
	Operationele informatievoorziening Gebruiken en inzetten van de VRF gevoorziening	Werkprocessen in zowel koude als warme fase op basis van kaders en mogelijkheden ingericht
	Bluswatervoorziening Opstellen van actieprogramma voor gebruik en inzet van bluswatervoorzieningen	Samen met partners uitvoering aan het actieprogramma geven
	Natuurbrandbeheersing Verder uitvoeren van gebiedsgericht werken op basis van per gebied vastgestelde RIN (Risiko Index Natuurbranden)	Samen met partners gebiedsgericht werken verder oppakken op Schiermonnikoog en in natuurgebieden Bakkeveen (Mandefjild) en bossen Beetsterzwaag en omgeving
	Natuurbrandbeheersing Verder uitwerken en borgen van de repressieve aanpak voor natuurbrandbeheersing	Uitvoering geven aan materieel en vakbekwaamheidsplan, vastgesteld op basis van gedaan onderzoek